

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 103/07- 25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. I. Z., CSc., Česká republika, a Ing. F. Z., P., zastúpených advokátom JUDr. M. M., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie zaručeného v čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, práva na účinnú právnu ochranu, jej poskytnutie a presadenie zaručené v čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pri porušení čl. 14, 17 a 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 5 ods. 1 a 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 4, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky pri porušení čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 242/2006 z 25. januára 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 441/05-715 z 11. apríla 2006 a rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 9 C 60/92-685 z 30. septembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. I. Z., CSc., a Ing. F. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2007 doručená sťažnosť RNDr. I. Z., CSc., Česká republika, a Ing. F. Z., P. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. M., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), práva na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie zaručeného v čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“), práva na účinnú právnu ochranu, jej poskytnutie a presadenie zaručené v čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) paktu, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 14, 17 a 18 dohovoru, čl. 5 ods. 1 a 2 paktu, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 4, čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 242/2006 z 25. januára 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 441/05-715 z 11. apríla 2006 a rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 60/92-685 z 30. septembra 2005, ktorou sťažovatelia navrhovali ústavnému súdu vydať nález, ktorým bude ústavný súd konštatovať porušenie uvedených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 242/2006 z 25. januára 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 441/05-715 z 11. apríla 2006 a rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 60/92-685 z 30. septembra 2005, ďalej navrhli zrušiť uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 242/2006 z 25. januára 2007, vec vrátiť na ďalšie

konanie najvyššiemu súdu, priznať im finančné zadosťučinenie 244 571 Sk a náhradu trov konania.

Z podanej ústavnej sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia sa stali po smrti ich otca v zmysle dedičského rozhodnutia z roku 1964 podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v P. Na nehnuteľnosti bola bez ich súhlasu v rokoch 1967 – 1969 postavená štvorpodlažná administratívna budova, u ktorej bola, takisto bez súhlasu sťažovateľov, štátnym podnikom P. pristavaná prízemná murovaná stavba, ktorá bola ním používaná ako garáž. Táto stavba znemožňovala prechod cez pozemok, bránila v jeho užívaní, a preto podstatne znižovala hodnotu celého pozemku. Sťažovatelia sa ešte v roku 1992 obrátili so žalobou na okresný súd, žiadali uložiť žalovanému vlastníkovi garáže P., a. s., povinnosť na vlastné náklady stavbu odstrániť. V priebehu konania vedeného pred okresným súdom navrhli sťažovatelia alternatívne garáž prikázať do svojho podielového spoluvlastníctva alebo odstrániť. Rozsudkom okresného súdu z 28. novembra 1997 im bola garáž prikázaná do podielového spoluvlastníctva za náhradu 120 395 Sk, avšak krajský súd tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Krajský súd sa síce stotožnil so záverom, že pozemok je skutočne podielovým spoluvlastníctvom sťažovateľov, ako aj so záverom, že ak ide o garáž, ide o neoprávnenú stavbu na cudzom pozemku, avšak poukázal na to, že táto garáž je súčasťou hlavnej budovy a prikázať do vlastníctva sťažovateľov v zmysle § 135c ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“) nemožno iba časť stavby. Odvolací súd poukázal na to, že v takom prípade treba usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby inak, najmä zväžiť možnosť zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. S tromi fyzickými osobami, ktoré nadobudli hlavnú stavbu do podielového spoluvlastníctva, konal okresný súd ako so žalovanými a 30. septembra 2005 rozsudkom č. k. 9 C 60/92-685 rozhodol tak, že v prospech vlastníka stavby garáže nadväzujúcej na prístavbu administratívnej budovy zriadil vecné bremeno zodpovedajúce právu vstupu a užívania pozemku v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľov a súčasne uložil vlastníkovi garáže zaplatiť sťažovateľom ako žalobcom z dôvodu určenia všeobecnej hodnoty vecného bremena čiastku 118 760 Sk a nahradiť im trovy konania. Po tom, čo proti tomuto rozsudku

bolo podané odvolanie, bol rozsudok potvrdený krajským súdom rozsudkom z 11. apríla 2006 ako vecne správny. Po podaní dovolania sťažovateľmi rozhodol vo veci najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Cdo 242/2006 z 25. januára 2007 tak, že dovolanie sťažovateľov odmietol ako neprípustné, pretože smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a nebola v ňom zistená ani zmätočnosť.

Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľom doručené 1. marca 2007.

Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 9 C 60/92 už bolo predmetom rozhodovania ústavného súdu, a to pod sp. zn. I. ÚS 242/04 vo veci sťažnosti porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 242/04-35 zo 17. marca 2005 rozhodol o porušení týchto práv, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľom primerané zadosťučinenie a náhradu trov konania.

Ústavný súd uvádza, že na základe sťažnosti sťažovateľov už viedol konanie pod sp. zn. III. ÚS 3/07, predmetom ktorého bol rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 60/92-685 z 30. septembra 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 441/05-715 z 11. apríla 2006. Sťažovatelia namietali, že týmito rozsudkami bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu. Táto sťažnosť bola ústavným súdom odmietnutá uznesením č. k. III. ÚS 3/07-12 zo 4. januára 2007 z dôvodu, že v konaní okresného súdu a krajského súdu po právoplatnosti nálezu č. k. I. ÚS 242/04-35 zo 17. marca 2005 neboli zistené zbytočné prietahy, ktoré by viedli k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo vzťahu k čl. 14 ods. 1 paktu ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti z dôvodu, že na konanie o sťažnosti v tejto časti nebola daná právomoc ústavného súdu.

Sťažovatelia svoju sťažnosť podanú ústavnému súdu odôvodnili tým, že napadnutými rozsudkami súdy všetkých stupňov zasiahli do ich práva na pokojné užívanie majetku, keď nútene a proti ich vôli zriadili k neoprávnenej stavbe na ich pozemku vecné bremeno a ich vlastníctvu neposkytli ochranu. Účinným prostriedkom nápravy vzniknutého stavu podľa názoru sťažovateľov by bolo iba odstránenie stavby alebo jej prikázanie do ich vlastníctva. Takúto ochranu im však všeobecné súdy neposkytli. Najvyšší súd neprerokoval dovolanie sťažovateľov zo všetkých dôvodov, ktoré uviedli, a tým porušil ich právo na spravodlivý proces. Súdy všetkých stupňov navyše nevykonali sťažovateľmi navrhované dôkazy, a tak nezistili skutočný stav veci. Výsledkom konania pred všeobecnými súdmi je v konečnom dôsledku sankcionovanie sťažovateľov, a tým ujma, ktorú utrpeli v dôsledku uplatňovania svojich základných práv. Porušenie zásady rovnosti práv vidia sťažovatelia v tom, že niekto iný, kto násilne postavil proti ich vôli na pozemku v ich podielovom spoluvlastníctve stavbu, ju tam môže ponechať. Takéto usporiadanie pomerov považujú sťažovatelia za nespravodlivé a majetkovo diskriminujúce. Vytvorený stav nemožno ospravedlniť ani verejným záujmom, a preto žiadajú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 242/2006 z 25. 1. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 3 Co 441/05-715 zo dňa 11. 4. 2006 a rozsudkom Okresného súdu v Prešove 9 C 60/92-685 z 30. 9. 2005 bolo porušené právo sťažovateľov na spravodlivé prejednanie ich záležitosti pred nestranným súdom, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ich právo na účinné právne prostriedky nápravy, zaručené v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ich právo na pokojné užívanie svojho majetku zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ich právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie, zaručené v čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ich právo na účinnú právnu ochranu, jej poskytnutie a presadenie, zaručené v čl. 2 ods. 3 písm. a), b), c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ich právo vlastníť majetok pri rovnakom zákonnom obsahu a ochrane, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, pri porušení čl. 14, čl. 17, čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 5 ods. 1, 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 4, čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a pri porušení čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 242/2006 zo dňa 25. 1. 2007 sa podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy zrušuje a podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z. sa vec vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

Sťažovateľom sa podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 244.571,- slovenských korún, ktoré im je povinný vyplatiť Najvyšší súd SR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume, ktorá bude vyčíslená a ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. M. M. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

1. Napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 3 Co 441/05-715 z 11. apríla 2006 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 60/92-685 z 30. septembra 2005 nadobudol právoplatnosť 15. mája 2006. Sťažnosť bola ústavnému súde doručená 19. apríla 2007, t. j. po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu a rozsudku okresného súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj preto, že bola podaná oneskorene.

2. Ústavný súd posudzoval z hľadiska namietaného porušenia práv sťažovateľov tú časť sťažnosti, v ktorej namietajú porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 242/2006 z 25. januára 2007, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľov smerujúce proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu s poukazom na to, že dovolanie smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu a neboli zistené ani dôvody zmätočnosti. Tieto neboli zistené ani vo vzťahu k tvrdeniam, že vecné bremeno bolo zriadené súdmi napriek tomu, že sťažovatelia takýto návrh súdu nepodali, resp. že súdy nevykonali dôkazy, ktoré sťažovatelia navrhovali.

a) Sťažovatelia tvrdili, že uznesením najvyššieho súdu došlo k zásahu do ich práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože najvyšší súd ich dovolanie riadne neprerokoval zo všetkých dôvodov, ktoré uviedli sťažovatelia. Zároveň namietali porušenie svojho práva na účinnú právnu ochranu, jej poskytnutie a presadenie zaručeného v čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) paktu.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. októbra 1998).

Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľov. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia k namietanej zmatečnosti potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 441/05-715 z 11. apríla 2006 uviedol:

«Vzhľadom na dôvody dovolania osobitne skúmal, či konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. e) O. s. p. (nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný). Dospel však k záveru, že konanie odvolacieho súdu a jeho rozhodnutie namietanú vadu nemajú.

Dovolatelia vidia vadu podľa § 237 písm. c) O. s. p. v nedostatku návrhu na začatie konania, z ktorého vzišlo rozhodnutie o zriadení vecného bremena v prospech vlastníka objektu garáže stojaceho na parcele patriacej do ich vlastníctva.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou, z ktorej pre súd vyplýva viazanosť návrhom na začatie konania. Ustanovenie § 153 ods. 2 O. s. p. zakazuje súdu priznať žalobcovi iné práva, príp. plnenia ako tie, ktoré požadoval v žalobnom petite alebo mu priznať síce požadované plnenia (práva), avšak na základe iného skutkového základu ako bolo predmetom konania. Hmotnoprávna úprava niektorých nárokov však obmedzuje

účastníkov v možnosti s nimi voľne nakladať tým, že zakotvuje kogentné pravidlá, podľa ktorých je nutné pri úprave vzájomných vzťahov postupovať. Za účelom zabezpečenia, že tieto „pravidlá“ budú dodržané, Občiansky súdny poriadok umožňuje súdu prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť im viac, než sa domáhajú. Ide o prípady, kedy z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vypořádania vzťahu medzi účastníkmi, tak ako je to v uvedenej veci.

V preskúvanom prípade súd riešil problematiku neoprávnenej stavby, ktorá je upravená v ustanoveniach § 135c Občianskeho zákonníka (...). Zákon rozoznáva tri spôsoby vyrovnania vzťahov medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku, pričom zároveň určuje aj ich poradie. Sankciu v podobe odstránenia neoprávnenej stavby na náklady stavebníka/vlastníka stavby (§ 135c ods. 1 OZ) súd nariadi za predpokladu, že jej odstránenie je účelné (napr. stavebník nebol pri jej zriaďovaní dobromyseľný). Ak súd dospeje k záveru, že podmienky na odstránenie stavby nie sú splnené, prikáže stavbu za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku (§ 135c ods. 2 OZ); na uvedený postup je však potrebný súhlas vlastníka pozemku. Ak však súd zistí, že so zreteľom na okolnosti prípadu bude spravodlivé a v súlade s dobrými mravmi, aby vlastníctvo stavby ostalo nedotknuté, zriadi na výkon vlastníckeho práva k stavbe vecné bremeno (§ 135c ods. 3 OZ). Súčasne rozhodne o náhrade patriacej vlastníkovi pozemku. Pri rozhodovaní o konkrétnom spôsobe vyrovnania nie je súd viazaný žalobným petitom, preto aplikácia navrhovaného postupu riešenia vzťahu medzi vlastníkom pozemku a neoprávneným stavebníkom závisí od jeho úvahy.

Keďže v danom prípade súd dospel k záveru, že odstránenie stavby nie je účelné a na prikázanie stavby do vlastníctva žalobcov (vlastníkov pozemkov) nie sú splnené podmienky, správne rozhodol o zriadení vecného bremena podľa § 135c ods. 3 OZ, a to aj bez návrhu žalobcov. Taký návrh totiž nebol ani podmienkou na vydanie rozhodnutia. Žalobcovia nemôžu žalovať o spôsob vyrovnania vzájomného vzťahu so žalovanými, ktorý vyplýva z uvedeného ustanovenia. Jedná sa totiž o dispozíciu, ktorú súd aplikuje len vtedy, keď nie sú splnené zákonné predpoklady na postup podľa § 135c ods. 1 OZ (...), ani podľa § 135c ods. 2 OZ (...).

Pokiaľ dovolatelia vytykali odvolaciemu súdu (a tiež súdu prvého stupňa), že nevykonali navrhované dôkazy, a preto nedostatočne zistili skutkový stav, treba uviesť, že

uvedený dôvod sám osebe prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. (...) nezakladá. Nevykonanie dôkazov navrhovaných účastníkom totiž nemožno považovať za postup, ktorým súd odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom (napr. uznesenie NS SR uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR, ročník 1993, zošit č. 3 - 4, str. 127 por. č. 37/1993).

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. ani z ustanovenia § 237 O. s. p., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 4 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.»

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci. Čo sa týka tejto otázky, ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľov a postupom najvyššieho súdu pri posudzovaní prípustnosti dovolania, ktorý prípustnosť dovolania nezistil, ak ide o tvrdenie sťažovateľov, že okresný súd a krajský súd nevykonali navrhované dôkazy, a preto nedostatočne zistili skutkový stav, s odôvodnením, že takýto dôvod sám o sebe prípustnosť dovolania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku nezakladá. Aj v zmysle skoršej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, na ktorú najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal, nevykonanie dôkazov navrhovaných účastníkom nemožno považovať za postup, ktorým súd odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom. Preto sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinnú právnu ochranu, jej poskytnutie a presadenie zaručeného v čl. 2 ods. 3 písm. a), b) a c) paktu odmietol ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

b) Sťažovatelia ďalej tvrdili, že uznesením najvyššieho súdu došlo k zásahu do ich práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a do ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy tým, že okresný súd a krajský súd nútene a proti ich vôli zasiahli do práva na pokojné užívanie ich majetku, keď zriadili k neoprávnenej stavbe na ich pozemku vecné bremeno, a ani najvyšší súd ich vlastníctvu neposkytol požadovanú ochranu.

Ústavný súd v súlade so svojou skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až 48 ústavy, príp. čl. 6 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom toho, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Ústavný súd v postupe najvyššieho súdu nezistil porušenie ústavnoprosesných princíпов namietaných sťažovateľmi a sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľov je aj v časti namietajúcej porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu zjavne neopodstatnená. Takýto postup je v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu (II. ÚS 41/02, II. ÚS 132/06, IV. ÚS 184/05).

Sťažovatelia tiež namietali porušenie čl. 20 ods. 4 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu. Ústavný súd ich sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože neboli zistené porušenia ústavnoprosesných princíпов v konaní pred najvyšším súdom, a teda najvyšší súd nemohol porušiť ani toto právo sťažovateľov.

c) Pokiaľ sťažovatelia tvrdili, že uznesením najvyššieho súdu došlo k zásahu do ich práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie zaručeného v čl. 26 paktu a v čl. 14 dohovoru, sťažnosť v tejto časti odmietol ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože sťažovatelia mali k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý aj využili, keď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd. Ochrana právam sťažovateľov bola poskytnutá okresným súdom i krajským súdom, ktoré vzťah medzi sťažovateľmi a ich odporcami v konaní vyriešili konečným spôsobom.

d) Sťažovatelia vo svojej sťažnosti ďalej osobitne namietali porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 3, čl. 12 ods. 4, čl. 1 ods. 2, čl. 7 ods. 5 a čl. 152 ods. 4 ústavy, ako aj čl. 17 a čl. 18 dohovoru, túto časť sťažnosti však bližšie neodôvodnili, resp. poukazovali i v súvislosti s touto časťou sťažnosti na argumenty, s ktorými sa ústavný súd už vysporiadal pri posudzovaní tvrdeného porušenia ostatných namietaných práv. Ústavný súd túto časť sťažnosti preto odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí a zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2007